

FELJEGYZÉS

Készült: Az Országos Atomenergia Hivatal (a továbbiakban: OAH), mint eljáró hatóság által, a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhasznú Nonprofit Kft. (a továbbiakban: RHK Kft.) a „Bátaapáti Nemzeti Radioaktív Hulladék-tároló (NRHT) üzemeltetési engedély iránti kérelem” tárgyban indított közigazgatási hatósági eljárás során tartott elektronikus közmeghallgatásról.

Az elektronikus közmeghallgatás kérészi, észrevételezési és véleményezési időszaka: 2021. január 20-tól 2021. január 26. éjfélig

Ügyirat száma:
OAH-2020-04994/2020

Tárgya: A Bátaapáti Nemzeti Radioaktív Hulladék-tároló (NRHT) üzemeltetési engedély iránti kérelem

Ügyintéző:
Hauszmann Zsuzsanna

Az elektronikus közmeghallgatás előzményeinek rövid összefoglalása:

A RHK Kft. az NRHT üzemeltetési engedélyének módosítása iránti, az OAH-hoz 2020. július 20-án benyújtott tárgyi kérelmét az alábbiakkal indokolta:

- A püspökszilágyi Radioaktív Hulladék Feldolgozó és Tárolóban (továbbiakban: RHFT) tervezett biztonságnövelő program során visszatermelt intézményi eredetű radioaktív hulladékok egy részének átszállítása és végleges elhelyezése az NRHT-ba.

Az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény 11/A. § (4) bekezdésében foglaltak értelmében a radioaktív hulladék-tárolók – így az NRHT – üzemeltetésének engedélyezésére irányuló eljárásokban a döntés meghozatala előtt közmeghallgatást kell tartani a nyilvánosság véleményének megismerése érdekében. A veszélyhelyzet ideje alatt alkalmazandó egyes belügyi és közigazgatási tárgyú szabályokról, valamint a veszélyhelyzettel összefüggő egyes intézkedésekről szóló 570/2020. (XII. 9.) Korm. rendelet 9. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a közmeghallgatást az érintettek személyes megjelenése nélkül – vagyis elektronikus úton – kell megtartani.

Az elektronikus közmeghallgatásban való részvétellel kapcsolatos határidőket és egyéb tudnivalókat tartalmazó értesítést (jelen feljegyzés 1. mellékletében csatolva), valamint az eljárás közérthető összefoglalóit (jelen feljegyzés 2. és 3. mellékleteiben csatolva) az OAH hirdetményi úton tette közzé 2021. január 20-án a saját honlapján és hirdetőtábláján, a hirdetmenyek.magyarorszag.hu közigazgatási portálon, továbbá – a nyilvánosság minél szélesebb körének elérése érdekében – az RHK Kft. honlapján, az eljárásban érintett szakhatóságok (Baranya Megyei Kormányhivatal és BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság) honlapjain és Bátaapáti község önkormányzatának honlapján és hirdetőtábláján.

Ügyintéző (Feljegyzéskészítő) aláírása:

Hauszmann Zsuzsanna

Az elektronikus közmeghallgatás során az ügyszóhoz kapcsolódó kérdéseket, észrevételeket és véleményeket a kozmeghallgatasnrht@haea.gov.hu címre küldött e-mailben nyújthatják be az érdeklődők az OAH számára a fenti kérdezési, észrevételezési és véleményezési időszak alatt. Az ezekre adott válaszokat és reagálásokat az OAH hirdetményi úton, jelen feljegyzésben teszi közzé, a közmeghallgatás értesítőjének és az eljárás közérthető összefoglalóinak közzétételével megegyező helyeken, azaz a fent hivatkozott hirdetőtáblákon és honlapokon. Mindemellett arra az e-mail címre, ahonnan kérdés, észrevétel vagy vélemény érkezett, az OAH külön tájékoztatást is küld a feljegyzés közzétételéről.

Az elektronikus közmeghallgatás kérdései, észrevételei és véleményei, valamint az azokra adott válaszok és reagálások:

Az elektronikus közmeghallgatás fenti kérdezési, észrevételezési és véleményezési időszaka alatt egy kérdés és észrevétel érkezett Krachun Szilárdtól, Bábaapáti Község Önkormányzat polgármesterétől, a TETT elnökétől a kozmeghallgatasnrht@haea.gov.hu e-mail címre.

„Tisztelt Hullán Szabolcs főigazgató helyettes Úr!

*Az elektronikus közmeghallgatással kapcsolatban az alábbi kérdésem merült fel:
Hogyan teljesítette az engedélykérő az 1996. évi CXVI törvény 10/A § (1) pontja szerinti kötelezettségét?*

Hozzászólás:

2016-ban elfogadott Magyarország Nemzeti Programja szerint a Bábaapáti Nemzeti Radioaktív Hulladék Tárolóban csak a Paksi Atomerőműben keletkező kis- és közepes radioaktív hulladék helyezhető el. A lakosság széleskörű tájékoztatása és elfogadása nélkül nem lenne szerencsés dolog egyéb intézményi hulladék szállítása a tárolóba (Megjegyzem, hogy a jelenlegi Nemzeti Program nem teszi lehetővé, egyéb intézményi hulladék beszállítását.). A társulás településein az eddigi kommunikáció mindig is csak az atomerőművi kis és közepes aktivitású hulladékról szólt.

Tisztelettel:

*Krachun Szilárd
Bábaapáti Község Önkormányzat polgármester
TETT elnöke*

Ügyintéző (Feljegyzéskészítő) aláírása:

Hauszmann Zsuzsanna

A feltett kérdésre és megjegyzésre az Engedélyes, az RHK Kft. az alábbi választ adta (OAH-2020-04994-0061/2021):

„Tisztelt Főigazgató Úr!

A Nemzeti Radioaktív hulladék-tároló folyamatban lévő üzemeltetési engedélyezési eljárása kapcsán felmerült – Önök által OAH-2020-04994-0058/2021 (AL) számú levélben megküldött – kérdés és hozzászólás tekintetében a Radioaktív Hulladék Kezelő Kft. választ az alábbiakban adja meg.

1. Kérdés: „Hogyan teljesítette az engedélykérő az 1996. évi CXVI törvény 10/A § (1) pontja szerinti kötelezettségét?”

Az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI törvény (Atomtörvény) 10/A § rendelkezik arról, hogy a tárolónak helyt adó település, települések lakosságát ellenőrzési és információs célú önkormányzati társulások (továbbiakban társulások) útján is tájékoztathatja az engedélyes. E jogszabályi felhatalmazás alapján a Központi Nukleáris Pénzügyi Alapot kezelő minisztérium, mint Támogató, az RHK Kft., mint Közreműködő és a társulások, mint Támogatottak vesznek részt abban a Támogatási szerződésben, mely az ellenőrzési, tájékoztatási feladatokat, valamint az ehhez kapcsolódó támogatási összeg felhasználását szabályozza. Annak érdekében, hogy a települések vezetői a lakosságot az Atomtörvényben meghatározott módon tájékoztatni tudják az RHK Kft. negyedévente minden társulás polgármesterének személyes tájékoztatót szervez. A Nemzeti Radioaktív hulladék-tároló esetében a Társadalmi Ellenőrző Tájékoztató Társulás (TETT) polgármesterei számára tartott tájékoztatókon több ízben elhangzott az átszállítás témája, első alkalommal 2018. januárjában, majd rendszeresen az azt követő eseményeken.

Mindezeket túl kifejezetten az átszállítás témájáról 2019. október 2-án Nős Bálint stratégiai és műszaki igazgató előadást tartott a TETT polgármestereinek.

2020. első negyedévében Krachun Szilárd Bábaapáti polgármestere levélben fordult az RHK Kft.-hez. Levelében az átszállítással kapcsolatban is fogalmazott meg kérdéseket, amelyeket az RHK Kft. megválaszolt, egyben felajánlotta további személyes konzultációra való hajlandóságát. A TETT élt is a felajánlással és az általa felkért Szakértői Bizottság számára az RHK Kft. képviselője vetített előadást tartott 2020. augusztus 12-én az

Ügyintéző (Feljegyzéskészítő) aláírása:

NRHT-t érintő aktuális témákról, kiemelten az RHFT-ből az NRHT-ba történő átszállításról.

2020. őszén a COVID-19 pandémia miatt lemondásra került a TETT Szakmai Nap, ahol szintén az átszállításról tartott volna előadást Nős Bálint igazgató úr, de a tájékoztatás nem maradt el és az érintett polgármestereknek Faragó László üzemeltetési igazgató úr tartott prezentációt az RHFT-ből az NRHT-ba történő átszállítás részleteiről.

Bátaszék város közmeghallgatásán – mely szintén online formában zajlott – Dr. Radó Krisztián az NRHT megbízott fióktelep-vezetője tartott az NRHT 2020. évi eseményeiről beszámolót. Prezentációjában részletesen kitért az átszállítás tényére.

A TETT közmeghallgatására elektronikus formában 2020. decemberében került sor, a közmeghallgatás anyagában Dr. Radó Krisztián bátaszéki előadása is helyet kapott. A Társulás a rögzített előadást a saját honlapján, Youtube csatornáján nyilvánossá tette, illetve a tagtelepülésekre adathordozón eljuttatta.

2020. decemberében az RHK Kft. kihasználva a TETT Hírlapban számára fenntartott helyet, az átszállításról adott hírt, illetve még karácsony előtt minden bátaapáti háztartásba eljuttatta azt a szórólapot, mely kifejezetten az átszállítással foglalkozott.

Az RHK Kft. mindig kiemelt figyelmet szentelt a létesítményei, tevékenységei környezetében élő lakosság hiteles, naprakész tájékoztatásának mind a Társulásokon (az érintett települések polgármesterein) keresztül, mind pedig közvetlenül. Az engedélyezés tárgyába eső konkrét ügyben: az intézményi hulladékok NRHT-ba történő szállításával kapcsolatban a fentiekben felsorolt események ezt jól példázzák, így az RHK Kft. a jogszabályi követelményeknek maradéktalanul eleget tett.

2. Hozzászólás: „2016-ban elfogadott Magyarország Nemzeti Programja szerint a Bábaapáti Nemzeti Radioaktív Hulladék Tárolóban csak a Paksi Atomerőműben keletkező kis-és közepes radioaktív hulladék helyezhető el. A lakosság széleskörű tájékoztatása és elfogadása nélkül nem lenne szerencsés dolog egyéb intézményi hulladék szállítása a tárolóba (Megjegyzem, hogy a jelenlegi Nemzeti Program nem teszi lehetővé, egyéb intézményi hulladék beszállítását.). A társulás településein az eddigi kommunikáció mindig is csak az atomerőművi kis és közepes aktivitású hulladékról szólt.”

Ügyintéző (Feljegyzéskészítő) aláírása:

Flaukmanu Zsuzsanna

A Kormány a kiégett üzemanyag és a radioaktív hulladék kezeléséről szóló nemzeti programról szóló 1459/2016. (VIII. 24.) Korm. határozatban hagyta jóvá az Atomtörvény 5/C. §-a alapján elkészített, „Magyarország nemzeti programja a kiégett üzemanyag és a radioaktív hulladék kezelésére” című dokumentumot (nemzeti program).

A nemzeti program a Bábaapáti Nemzeti Radioaktív hulladék-tároló (NRHT) megvalósításával kapcsolatban több fontos mérföldkövet említ:

- *A Bábaapáti térségében zajló felszíni földtani kutatásokról „zárójelentés készült 2003 év végén, melynek fő megállapítása szerint „A Bábaapáti telephely a rendeletben megfogalmazott valamennyi követelményt teljesíti, így földtanilag alkalmas kis és közepes aktivitású radioaktív hulladékok végleges elhelyezésére.” Ezt a dokumentumot az illetékes földtani hatóság, a Magyar Geológiai Szolgálat Dél-Dunántúli Területi Hivatala véleményezte, és határozattal elfogadta.*

- *2005-ben Bábaapáti képviselőtestülete kezdeményezésére véleménynyilvánító népszavazást tartottak a községben. Magas (75 %-os) részvétellel a szavazók közel 90,7 %-a egyetértett azzal, hogy Bábaapátiban kis és közepes aktivitású hulladéktároló épüljön.*

- *A magyar Országgyűlés a kis és közepes aktivitású radioaktív hulladékok tárolójának létesítését előkészítő tevékenység megkezdéséhez szükséges előzetes, elvi hozzájárulásról és a paksi atomerőmű üzemidejének meghosszabbításáról szóló 85/2005. (XI. 23.) határozatával 2005. november 21-én az Atomtörvény előírása alapján előzetes, elvi hozzájárulást adott a földtanilag már korábban alkalmasnak minősített területen kis és közepes aktivitású hulladéktároló létesítését előkészítő tevékenység megkezdéséhez.”*

A nemzeti program nem állítja sehol követelményként vagy tiltásként, hogy az NRHT-ban „csak a Paksi Atomerőműben keletkező kis-és közepes radioaktív hulladék helyezhető el”, ahogy azt a Hozzászóló meghivatkozta.

A nemzeti program a radioaktív hulladék leltárakat ismertető részében annyit jelenít meg, hogy „a jelenlegi tervek szerint az atomerőművi eredetű kis és közepes aktivitású hulladékok a Bábaapátiban létesített NRHT-ban, míg az intézményi eredetű hulladékok a Püspökszilágyban üzemelő RHFT-ben kerülnek végleges elhelyezésre.” Ebben azonban semmilyen tiltás nem jelenik meg, pusztán a nemzeti program készítésekor aktuális ter-

Ügyintéző (Feljegyzéskészítő) aláírása:

Hauzmann Zoltán

vek ismertetése történt meg. Az RHK Kft. teljes mértékben osztja a Hozzászóló azon véleményét, hogy a lakosság széleskörű tájékoztatása ebben a kérdésben is elengedhetetlen. Az 1. kérdésre megfogalmazott válaszból kitűnik, hogy a korábbi tervek módosulásáról, az intézményi hulladékok NRHT-ba történő átszállításának szándékáról az RHK Kft. több ízben, jóval a tényleges tevékenységet megelőzően tájékoztatta a TETT polgármestereit és a környéken élő lakosságot.

Fontosnak tartjuk azt is kiemelni, hogy az Országgyűlés 2020. év végén fogadta el a kiégett üzemanyag és a radioaktív hulladék kezelésének nemzeti politikájáról szóló 21/2015. (V. 4.) OGY határozat módosításáról szóló 41/2020. (XII. 16.) OGY határozatot (nemzeti politika). A nemzeti politika az NRHT-ban elhelyezhető hulladékokat nem korlátozza az atomerőműben keletkezőkre: „A Bataapátiban üzemelő Nemzeti Radioaktív hulladék-tároló, ami felszín alatti, de nem mélységi geológiai formációban kialakított tároló, amelyben a hatóság által jóváhagyott hulladék átvételi követelményeknek megfelelő, kis és közepes aktivitású, szilárd vagy szilárdított radioaktív hulladékok végleges elhelyezésére kerül sor.” A nemzeti politika a radioaktív hulladék kezelés területén legmagasabb szinten elfogadott dokumentum, amely egyértelműen fogalmaz a tekintetben, hogy az NRHT-ban „kis és közepes aktivitású, szilárd vagy szilárdított radioaktív hulladékok végleges elhelyezésére kerül sor”, a hulladék keletkezési forrását nem korlátozza.

A nemzeti politika rögzíti azokat az alapelveket, irányokat, amelyek figyelembevételével kell a nemzeti programot elkészíteni. A nemzeti program – Atomtörvény 5/C. § (2) bekezdésében előírt – ötévente esedékes felülvizsgálata keretében az RHK Kft. kezdeményezni fogja a nemzeti politikában rögzített megfogalmazással összhangban az intézményi hulladékok NRHT-ba történő átszállításának egyértelmű megjelenítését. Végezetül érdemes említést tenni arról, hogy az átszállítani tervezett intézményi eredetű hulladék mennyisége nem éri el a Paksi Atomerőműben összesen keletkező kis és közepes aktivitású hulladékok mennyiségének 5%-át sem.

Tisztelettel,

Dr. Kereki Ferenc
ügyvezető igazgató”

Mellékletek:

Ügyintéző (Feljegyzéskészítő) aláírása:

1. Az elektronikus közmeghallgatás értesítője
2. A Nemzeti Radioaktív hulladék-tároló üzemeltetési engedélyének módosítása eljárása - Az eljárás közérthető összefoglalója (OAH)
3. Nemzeti Radioaktív hulladék-tároló üzemeltetési engedélykérelme - Közérthető összefoglaló (RHK Kft.)

Budapest, 2021. február 2.

Ügyintéző (Feljegyzéskészítő) aláírása:

Hauszmann Imreanna

ÉRTESÍTÉS

Az Országos Atomenergia Hivatal (OAH) elektronikus közmeghallgatást tart a nyilvánosság és a közigazgatási hatósági eljárás ügyfelei számára a véleményük és észrevételeik megismerése érdekében „*Bátaapáti Nemzeti Radioaktív Hulladék-tároló (NRHT) üzemeltetési engedély iránti kérelme*” tárgyú, OAH-2020-04994/2020 ügyszámú hatósági eljárásban.

A Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhasznú Nonprofit Kft. (RHK Kft.) kérelmére a bátaapáti Nemzeti Radioaktív Hulladék-tároló (NRHT) üzemeltetési engedélyére vonatkozóan indult eljárásban ügyfélnek minősül a kérelmezőn kívül a hatásterületen levő valamennyi ingatlan tulajdonosa és az, akinek az ingatlanra vonatkozó jogát az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezték. Továbbá a tárgyi ügyszámhoz kapcsolódó környezetvédelmi szakhatósági eljárással összefüggésben a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 98. § (1) bekezdésében írtaknak megfelelő társadalmi szervezeteket is az ügyfél jogállása illeti meg.

A hatósági eljárásról, a kérelemről és annak előzményeiről, valamint az engedélyezési eljárásban benyújtott dokumentációról további információkat tartalmaznak a jelen értesítéssel együtt közzétett közérthető összefoglalók.

Az elektronikus közmeghallgatás során az ügyszámhoz kapcsolódó kérdéseket, észrevételeket és véleményeket e-mailben, 2021. január 20-tól 2021. január 26-án éjfélig fogadja az Országos Atomenergia Hivatal a kozmeghallgatasnrht@haea.gov.hu címen.

Az elektronikus közmeghallgatással kapcsolatos további tudnivalók:

- Az OAH a beérkezett kérdéseket, észrevételeket, véleményeket, valamint az azokra adott válaszokat és reagálásokat hirdetményi úton, feljegyzésben teszi közzé a fenti kérdezési, észrevételezési és véleményezési periódus lezárultát követően.
- Arra az e-mail címre, ahonnan kérdés, észrevétel vagy vélemény érkezett, az OAH tájékoztatást küld a feljegyzés közzétételéről. Az OAH az e-mail címeket és a beérkezett e-mailekben található személyes adatokat az adatvédelmi szabályok betartásával, célhoz kötötten kezeli, amelyhez az e-mailt küldő elektronikus levelének elküldésével hozzájárul.
- A feljegyzésben az OAH-nak küldött elektronikus levél aláírásaként szereplő név, illetve jelige szerepel majd. Ennek hiányában (illetve akkor, ha valaki

kifejezetten jelzi, hogy név / jelige nélkül kíván megjelenni) a beküldött „Név / jelige nélküli kérdés, észrevétel, vélemény” megjelöléssel kerülnek feltüntetésre.

A jelen értesítés és a közmeghallgatás közérthető összefoglalói 2021. január 20-tól megtekinthetők az OAH honlapján (<http://www.oah.hu/>) és hirdetőtábláján (az OAH 1036 Budapest, Fényes Adolf utca 4. cím alatti székházának portáján), az RHK Kft. honlapján, az érintett szakhatóságok – Baranya Megyei Kormányhivatal és BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság – honlapjain, Bábaapáti község önkormányzatának honlapján és hirdetőtábláján (címe: 7624 Bábaapáti, Petőfi utca 4.), valamint a közigazgatási hirdetmények portálján (<http://hirdetmenyek.magyarorszag.hu/>). Az OAH adatvédelemre vonatkozó tájékoztatója megtekinthető az OAH honlapján, a „Közérdekű adatok” menüpont alatt.

A közmeghallgatás feljegyzése szintén a fent hivatkozott honlapokon és hirdetőtáblákon kerül közzétételre.

Mindemellett az eljárás ügyfelei személyesen, illetve a törvényes vagy írásban meghatalmazott képviselőjük útján – az OAH ügyintézőjével (tel.: +36 1 436 4881 vagy +36 1 436 4882) történő egyeztetés szerinti időpontban – betekinhetnek az ügy irataiba az OAH székházában, az azokban foglaltakról vagy az ügy tárgyában nyilatkozatot, észrevételt tehetnek. Az iratokról másolatot, kivonatot készíthetnek vagy másolatot kérhetnek.

Budapest, 2021. január 18.

A Nemzeti Radioaktív hulladék-tároló üzemeltetési engedélyének módosítási eljárása

AZ ELJÁRÁS KÖZÉRTHETŐ ÖSSZEFOGLALÓJA

KÉSZÍTETTE:

ORSZÁGOS ATOMENERGIA HIVATAL

2021.

Kiadja az Országos Atomenergia Hivatal

1036 Budapest, Fényes Adolf u. 4.

Postacím: 1539 Budapest 114, Pf. 676

Telefon: 06-1-436-4801

e-mail: haea@haea.gov.hu

elektronikus közmeghallgatás e-mail címe:

kozmeghallgatasnrht@haea.gov.hu

Tartalomjegyzék

1. BEVEZETÉS.....	4
2. AZ ELEKTRONIKUS KÖZMEGHALLGATÁS SZERVEZÉSE, LEBONYOLÍTÁSA.....	5
3. AZ NRHT RÖVID BEMUTATÁSA	6
4. AZ ENGEDÉLYEZÉSI ELJÁRÁS ISMERTETÉSE.....	7
A kérelem és annak előzménye.....	7
Jogszabályi előírások.....	8
Az ügyfelek jogai	8
Hatósági felülvizsgálat és értékelés.....	9
Az eljárás további menete	10

1. BEVEZETÉS

Az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény (a továbbiakban: Atomtörvény) szerint atomenergia alkalmazása kizárólag a jogszabályokban meghatározott módon és hatósági felügyelet mellett történhet¹. A radioaktív hulladék-tároló létesítmény – így a Nemzeti Radioaktív hulladék-tároló (továbbiakban: NRHT) – telephely vizsgálatának és értékelésének, a telephely jellemzői és alkalmassága megállapításának, létesítésének, üzemeltetésének, átalakításának, lezárásának, aktív és passzív intézményes ellenőrzésének engedélyezése az Országos Atomenergia Hivatal (továbbiakban: OAH) mint atomenergia-felügyeleti szerv² hatáskörébe tartozik³. Az OAH engedélyezési eljárásaiban szakhatóságként a törvényben felsorolt más hatóságok is részt vesznek⁴. Az OAH többek között a nukleáris biztonsági, védeltségi és biztosítéki követelmények teljesüléséért felelős⁵. Energiapolitikai kérdésekben hatásköre nincs, egy ilyen hatáskör megléte befolyásolná függetlenségét az atomenergia alkalmazásában érdekeltektől.

A 21/2015. (V.4.) OGY-határozatban kihirdetett, a kiégett üzemanyag és a radioaktív hulladék kezelése nemzeti politikájának (továbbiakban: Nemzeti Politika) megfelelően, a Bábaapáti közigazgatási területén működő NRHT feladata jelenleg az atomerőművi eredetű, szilárd halmazállapotú, kis és közepes aktivitású radioaktív hulladék végleges elhelyezése⁶. A létesítmény engedélyese, a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhasznú Nonprofit Kft. (továbbiakban: RHK Kft.) a fenti feladatkör bővítését tervezi, amit a 41/2020 (XII.16.) OGY-határozat – a Nemzeti Politika módosításáról – már lehetővé tesz, azonban ehhez az OAH engedélye is szükséges. Emiatt az RHK Kft. engedélykérelmet nyújtott be, mely alapján az OAH 2020. július 21-én elindította⁷ az NRHT üzemeltetési engedélyének módosítására irányuló – üzemeltetési engedélyezési eljárás keretén belül lefolytatásra kerülő – közigazgatási eljárást. Ezen eljárás részeként az OAH elektronikus közmeghallgatást tart.

¹ 1996. évi CXVI. törvény az atomenergiáról, 5. § (2) bekezdés

² 1996. évi CXVI. törvény az atomenergiáról, 6. § (2) bekezdés

³ 1996. évi CXVI. törvény az atomenergiáról, 17. § (2) bekezdés 15. pont

⁴ 1996. évi CXVI. törvény az atomenergiáról, 11/B. § (1) bekezdés

⁵ 1996. évi CXVI. törvény az atomenergiáról, 17. § (1) bekezdés

⁶ 21/2015. (V.4.) OGY határozat a kiégett üzemanyag és a radioaktív hulladék kezelésének nemzeti politikájáról, 1. melléklet, 5.2. fejezet

⁷ 2016. évi CL. törvény az általános közigazgatási rendtartásról, 37. § (2) bekezdés, továbbá a kérelem 2020. július 21-i, OAH-hoz történő megérkezése alapján

A sok ügyfelet érintő, és társadalmi szervezetek bekapcsolódásával megvalósuló közigazgatási eljárások lefolytatását elősegíti a közmeghallgatás, amely alkalmas arra, hogy az érdekeltek megismerhessék az eljárás tárgyát és menetét, valamint kifejthessék álláspontjukat, feltehessék kérdéseiket. Mindezek révén a közmeghallgatás a társadalmi párbeszéd hatékony fórumává válhat.

Ez az összefoglaló a közmeghallgatás lebonyolítását, a közmeghallgatás tárgyát képező engedélyezési eljárás előzményeit és folyamatát ismerteti a témában kevésbé járatos, az eljárási részleteket nem ismerő érdeklődők, ügyfelek számára, akik a közmeghallgatás lehetőségével élve szeretnék megismerni az üzemeltetési engedély jogi hátterét, az engedélyezési eljárást, valamint ezekről kifejtteni álláspontjukat.

2. AZ ELEKTRONIKUS KÖZMEGHALLGATÁS SZERVEZÉSE, LEBONYOLÍTÁSA

Az Atomtörvény értelmében a radioaktív hulladék-tároló üzemeltetésének engedélyezésére irányuló eljárásokban közmeghallgatást kell tartani a nyilvánosság véleményének megismerése érdekében⁸. A veszélyhelyzet ideje alatt alkalmazandó egyes belügyi és közigazgatási tárgyú szabályokról, valamint a veszélyhelyzettel összefüggő egyes intézkedésekről szóló 570/2020. (XII. 9.) Korm. rendeletben foglaltak szerint a közmeghallgatást az érintettek személyes megjelenése nélkül – vagyis elektronikus úton – kell megtartani⁹.

Az elektronikus közmeghallgatás során az ügyhöz kapcsolódó kérdéseket, észrevételeket és véleményeket e-mailben lehet elküldeni az OAH számára. Az ezekre adott válaszokat és reagálásokat a hatóság hirdetményi úton, feljegyzésben teszi közzé. Az elektronikus közmeghallgatásban való részvétellel kapcsolatos határidőket és egyéb tudnivalókat a jelen közérthető összefoglalóval együtt közzétett értesítés tartalmazza.

⁸ 1996. évi CXVI. törvény az atomenergiáról, 11/A. § (4) bekezdés

⁹ A veszélyhelyzet ideje alatt alkalmazandó egyes belügyi és közigazgatási tárgyú szabályokról, valamint a veszélyhelyzettel összefüggő egyes intézkedésekről szóló 570/2020. (XII. 9.) Korm. 9. § (1) bekezdés

Az elektronikus közmeghallgatás értesítése, az ahhoz tartozó közérthető összefoglalók (jelen hatósági összefoglaló és az RHK Kft. közérthető összefoglalója), valamint a közmeghallgatás feljegyzése az [OAH honlapján](http://www.oah.hu)¹⁰ és hirdetőtábláján¹¹, az RHK Kft. honlapján, az érintett szakhatóság (Baranya Megyei Kormányhivatal) honlapján, Bábaapáti község önkormányzatának honlapján és hirdetőtábláján¹², valamint a „hirdetmenyek.magyarorszag.hu” közigazgatási portálon kerülnek közzétételre.

3. AZ NRHT RÖVID BEMUTATÁSA

Tolna megyében, a Bonyhádi Járásban található Bábaapáti község határában lévő NRHT létesítménybe eddig csak atomerőművi eredetű szilárd halmazállapotú, kis és közepes aktivitású radioaktív hulladékokat helyeztek el.

Az atomerőművi blokkok üzemeltetése során keletkező szilárd halmazállapotú hulladékok többségét 200 literes acélhordókban, tömörített formában tárolják, a folyékony hulladékot tartályokban gyűjtik az atomerőműben. A hulladékokat csak szilárd formában lehet véglegesen elhelyezni, ezért a végleges tárolóba történő szállítást megelőzően a folyékony hulladék szilárdítására is sor kerül még az atomerőműben. Az atomerőmű leszerelésekor is keletkezik folyékony halmazállapotú hulladék, melyet feldolgozott állapotban, szilárd halmazállapotban kell véglegesen elhelyezni, együtt az üzemviteli hulladékokkal.

A létesítménybe szállított hulladékcsomagok puffer tárolása a felszíni létesítményrészben, míg a végleges elhelyezés a 250 m mélyen kialakított kamrákban történik.

Az NRHT a radioaktív hulladékok átmeneti tárolását vagy végleges elhelyezését biztosító tároló létesítmények biztonsági követelményeiről és az ezzel összefüggő hatósági tevékenységről szóló 155/2014. (VI. 30.) Korm. rendelet (továbbiakban Rendelet) értelmében 2014. július 1. óta tartozik az OAH felügyelete alá. A létesítmény üzemeltetési engedélyét 2012. szeptember 7-én a Tolna Megyei Kormányhivatal az XVII-084/0982-45/2012. sz. határozatban 5 évre adta ki.

¹⁰ <http://www.oah.hu/>

¹¹ OAH-székház (1036 Budapest, Fényes Adolf u.4.) portáján

¹² címe: 7164 Bábaapáti, Petőfi utca 4.

Mivel a létesítmény üzemeltetési engedélye 2017. szeptember 7-ig volt érvényes, továbbá az I-K2 kamra üzembe helyezése is szükségessé vált, így az RHK Kft. a létesítmény üzemeltetőjeként és engedélyeseként az OAH-hoz, mint felügyelő hatósághoz 2017. április 23-án benyújtotta az NRHT üzemeltetési engedély-kérelmét a közben hatályba lépett új jogszabályi követelményeknek megfelelően. Az OAH az az NRHT üzemeltetési engedélyét 2017. szeptember 5-én adta meg az RHK Kft. részére 2061. december 31-ig. A jelenleg érvényben lévő üzemeltetési engedély módosításának célja az intézményi hulladékok beszállításának engedélyeztetése.

4. AZ ENGEDÉLYEZÉSI ELJÁRÁS ISMERTETÉSE

A kérelem és annak előzménye

Az RHK Kft. az NRHT üzemeltetési engedélyének módosítása iránti, 2020. július 20-án benyújtott kérelmét az alábbiakkal indokolta:

A püspökszilágyi Radioaktív Hulladék Feldolgozó és Tárolóban (továbbiakban: RHFT) tervezett biztonságnövelő program során visszatermelt intézményi eredetű radioaktív hulladékok egy részének átszállítása és végleges elhelyezése az NRHT-ba.

JÖVŐNK BIZTONSÁGA, A JELEN

Hitelesítette: Országos Atomenergia Hivatal

Elektronikusan elbírta:
Dr. Keresztes Ferenc

Országos Atomenergia Hivatal
Fichtinger Gyula
főigazgató úr

Budapest 114
Pf.: 676
1539

Bátapáti, 2020. 07. 14.
Iktatószám: BA/0023-025/2020
Iratári tételek: 21-01
Hiv. sz.: -
Ügyintéző: Volentné Daróczi Beáta
Tel.: 75/523-969
e-mail: volent.beata@otrh.hu

Tárgy: Bátapáti Nemzeti Radioaktív Hulladék-tároló (NRHT) üzemeltetési engedély iránti kérelme

Tisztelt Főigazgató Úr!

A Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhasznú Nonprofit Kft. (székhelye: 2040 Budaörs, Puskás Tivadar utca 11., levelezési cím: 7031 Paks, Pf.: 12., RHK Kft.) azzal a kérelemmel fordul a T. Hatósághoz, hogy a radioaktív hulladékok átmeneti tárolását vagy végleges elhelyezését biztosító tároló létesítmények biztonsági követelményeiről és az ezzel összefüggő hatósági tevékenységről szóló 155/2014. (VI. 30.) Korm. rendelet (Rendelet) 62. §-a alapján szerveskedjék a Bátapáti Nemzeti Radioaktív Hulladék-tároló (NRHT) kis- és közepes radioaktívvaló hulladékok elhelyezésére szolgáló felszín alatti I-K1, I-K2 tárolókamrára, valamint a kapcsolódó felszíni létesítményekre vonatkozóan üzemeltetési engedélyt adni.

Az RHK Kft. az NRHT üzemeltetését az Országos Atomenergia Hivatal (OAH) által kiadott RHKN-HA-0014 számú üzemeltetési engedély alapján végzi. Az üzemeltetési engedély hatálya alatt eddig kizárólag az MVM Paks Atomerőmű területéről szállítottak be kis és közepes aktivitású radioaktív hulladékokat az NRHT-ba. Az RHK Kft. által üzemeltetett másik radioaktív hulladék-tároló – a püspökszilágyi Radioaktív Hulladék Feldolgozó és Tároló (RHFT) – tervezett biztonságnövelő programjához, a hulladék-visszatermelési tevékenység megkezdéséhez a visszatermelt hulladékok számára ideiglenes tárolási kapacitást szükséges biztosítani. Ezt az RHK Kft. úgy tervezi megvalósítani, hogy az NRHT hulladékátvételi követelményeit kielégítő, 200 l-es hordóba tömörített szilárd radioaktív hulladékokat az RHFT-ből átszállítja az NRHT-ba végleges elhelyezésre. Az intézményi eredetű radioaktív hulladékok egy részének NRHT-ba történő átszállítása és ott tervezett végleges elhelyezése miatt nyújtja be az RHK Kft. az NRHT jelen üzemeltetési engedély kérelmét.

Sem a 21/2015. (V. 4.) OGY határozattal elfogadott nemzeti politika, sem az 1459/2016. (VIII. 24.) Korm. határozattal elfogadott nemzeti program nem rögzít követelményként, hogy az intézményi hulladékokat kizárólag az RHFT-ben lehet véglegesen elhelyezni, de a leíró részében mindkét dokumentum csak ezt a fogatékonyvet tartalmazza. Az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény előírásai alapján mind a nemzeti politikát (5/B. § (2)), mind a nemzeti programot (5/C. § (2)) öt évente felül kell vizsgálni, ami az előbbi dokumentum esetében 2020-ban, míg az utóbbi esetében 2021-ben lesz esedékes. A Nemzeti Politika és a

RHK KFT. PAKSI KIRENDÉLTÉSG
7031 PAKS, PF.12, HRSZ.: 8803/2
TELEFON: (+36) 75/519-541
FAX: (+36) 75/519-569
CÉLREGÍZÉTSZÁM: 13-09-116986
WWW.RHK.HU

A kérelem mellékleteként az RHK Kft. benyújtotta többek között a kérelem megalapozását, a létesítményüzemeltetést megalapozó biztonsági jelentését, a Balesetelhárítási Intézkedési Tervét, a Monitoring programját és a módosított üzemeltetési feltételeket és korlátozókat tartalmazó dokumentumot. Mindezzel azt kívánja igazolni, hogy az intézményi eredetű radioaktív hulladékok RHFT-ből NRHT-ba történő átszállítása és ott történő végleges elhelyezése biztonságosan elvégezhető, az NRHT létesítménye továbbra is biztonságosan üzemeltethető. Az OAH a benyújtott anyagokat jelenleg is vizsgálja és értékeli.

A kérelem mellékleteként az RHK Kft. benyújtotta többek között a kérelem megalapozását, a létesítményüzemeltetést megalapozó biztonsági jelentését, a Bal-esetelhárítási Intézkedési Tervét, a Monitoring programját és a módosított üzemeltetési feltételeket és korlátokat tartalmazó dokumentumot.

Jogszabályi előírások

Az eljárást az OAH az Atomtörvény¹³ 17. § (2) bekezdése 15. pontjában meghatározott hatáskörében folytatja le. Ennek során az Atomtörvény és a Rendelet előírásait és követelményeit érvényesíti. Az OAH a tárgyi eljárásban – az Atomtörvény vonatkozó előírásainak¹³ megfelelően – a környezetvédelmi és természetvédelmi, valamint bányahatósági hatáskörében eljáró Baranya Megyei Kormányhivatalt és a nukleárisbaleset-elhárítási intézkedési tervének engedélyezése kapcsán a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóságot vonja be szakhatóságként. A hatósági eljárás ügyintézési ideje – az engedélyezési eljárás 2020. júliusi megindítása-kor hatályos jogszabályi előírások szerint – 11 hónap¹⁴. Az ügyintézési határidőbe nem számít bele az eljárás esetleges felfüggesztésének, szünetelésének, továbbá az ügyfél esetleges mulasztásának vagy késedelmének időtartama¹⁵.

Az ügyfelek jogai

Jelen közigazgatási eljárásban ügyfélnek minősülnek:

- az NRHT engedélyese, az RHK Kft.¹⁶,
- az engedélykérelem benyújtásakor érvényes biztonsági övezetben¹⁷ levő valamennyi ingatlan tulajdonosa, és az, akinek az ingatlanra vonatkozó jogát az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezték¹⁶,
- a környezetvédelmi szakhatóság állásfoglalása vonatkozásában a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 98. § (1) bekezdésében írtaknak megfelelő társadalmi szervezetek (ugyanakkor a kereshetőségi joguk az eljárás környezettel közvetlenül nem összefüggő kérdéseire nem terjed ki¹⁸).

¹³ 1996. évi CXVI. törvény az atomenergiáról, 11/B. § (1) bekezdés

¹⁴ 1996. évi CXVI. törvény az atomenergiáról, 12/B. § (3) bekezdés d) pont

¹⁵ 2016. évi CL. törvény az általános közigazgatási rendtartásról, 50. § (5) bekezdés

¹⁶ 1996. évi CXVI. törvény az atomenergiáról, 11/A. § (1) bekezdés e) pont

¹⁷ 1996. évi CXVI. törvény az atomenergiáról, 11/A. § (2) bekezdés

¹⁸ 4/2010. (X.20.) jogegységi határozat a társadalmi szervezetek jogállásáról környezetvédelmi közigazgatási hatósági ügyekben, valamint perindítási és kereshetőségi jogáról közigazgatási perekben

Az NRHT biztonsági övezete a következő helyrajzi számú ingatlanokat foglalja magába részben vagy egészben:

Művelési ág	hrsz.
<u>út:</u>	078, 090, 108, 109, 120, 121,
<u>erdő:</u>	071, 072, 073, 074, 076, 085, 088, 091, 092, 093, 094, 095, 096, 097, 099, 105, 107, 110, 89/1, 89/2, 106/1, 106/2, 114/2, 114/5
<u>kivett terület:</u>	112/2, 123/3,

Az eljárás ügyfelei személyesen, illetve a törvényes vagy írásban meghatalmazott képviselőjük útján – az OAH ügyintézőjével (tel.: +36 1 436 881 vagy +36 1 436 4882) történő egyeztetés szerinti időpontban – betekintheznek az ügy irataiba az OAH székházában, az azokban foglaltakról vagy az ügy tárgyában nyilatkozatot, észrevételt tehetnek. Az iratokról másolatot, kivonatot készíthetnek vagy másolatot kérhetnek.

Az eljárás megindításáról szabályszerűen értesített ügyfél ügyféli jogait csak akkor gyakorolhatja, ha az eljárásban nyilatkozatot tett vagy kérelmet nyújtott be.¹⁹

Hatósági felülvizsgálat és értékelés

Az eljárásban az OAH azt vizsgálja, hogy teljesülnek-e az üzemeltetési engedély iránti kérelemre, valamint a létesítményre vonatkozó követelmények.

A felülvizsgálat és értékelés fő szempontjai:

- az engedélykérelem megfelel-e a jogszabályban előírt formai és tartalmi követelményeknek;
- az intézményi hulladékok NRHT-ba történő átszállítása és ott történő végleges elhelyezésének biztonsága megfelelően megalapozott-e;
- az NRHT érintett műszaki és szabályozódokumentumainak módosításai megfelelően előkészítettek-e;
- egyéb, az eljárás során esetlegesen felmerülő nukleáris biztonsági szempontok.

¹⁹ 1996. évi CXVI. törvény az atomenergiáról, 11/A. § (1a) bekezdés

Az eljárás további menete

Az elektronikus közmeghallgatást követően az eljárás során az OAH-hoz benyújtott dokumentumokat, elemzéseket, információkat, a közmeghallgatás során felmerült kérdéseket, észrevételeket, véleményeket, valamint az eljárásba bevonásra kerülő szakhatóságok állásfoglalásait megismerve hozza meg döntését az OAH NRHT üzemeltetési engedélyének módosítása tárgyában. Ennek során mérlegeli azokat a szempontokat, igényeket, felvetéseket is, amelyeket az ügyfelek egyéb helyen és formában terjesztenek elő az eljárás során.

Az OAH az eljárásban hozott – a döntését, a szakhatóságok állásfoglalását és mindezek indoklását is tartalmazó – határozatát hirdetmény útján fogja közzétenni.

A hirdetmény Bátaapáti község polgármesteri hivatalának hirdetőtábláján²⁰, az OAH hirdetőtábláján²¹, az OAH honlapján (www.oah.hu), valamint a „hirdetmenyek.magyarorszag.hu” közigazgatási portálon kerül kifüggesztésre, illetve közzétételre. A határozat a közlésekor válik véglegessé. A döntés a hirdetmény kifüggesztését követő 15. napon válik közzétételle. A hatályos jogszabályi előírások szerint a határozat ellen fellebbezést benyújtani nem lehet. A határozat ellen, annak közzétételétől számított 30 napon belül – jogszabálysértésre hivatkozva – a Fővárosi Törvényszékhez címzett, de az OAH-hoz benyújtott kereseti kérelemnek van helye. A pert az OAH ellen kell megindítani.

²⁰ 7624 Bátaapáti Petőfi utca 4.

²¹ OAH-székház (címe: 1036 Budapest, Fényes Adolf utca 4.) portáján

Nemzeti Radioaktív hulladék-tároló üzemeltetési engedélykérelme, 2020

Közérthető összefoglaló

SMI-001/21

Készítette: Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft.

2021. január 12

1. Bevezetés

1.1. A Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhasznú Nonprofit Kft. feladatai

A hazai villamosenergia-termelés jelentős hányadát biztosító Paksi Atomerőmű üzemeltetése és karbantartása során radioaktív hulladék és kiégett nukleáris üzemanyag keletkezik.

A nukleáris energiatermelésen túlmenően a radioizotópokat és a nukleáris technológiát hazánkban is széles körben alkalmazzák ipari, mezőgazdasági, egészségügyi és kutatási céllal. Ezen tevékenységek szintén radioaktív hulladékok képződését vonják maguk után.

Közös társadalmi érdek, és a nemzetközi és hazai jogszabályok által előírt kötelezettség, a fenti tevékenységek során keletkező radioaktív hulladékok és a kiégett üzemanyag felelősségteljes és garantáltan biztonságos kezelése, tárolása, valamint végleges elhelyezése.

E tevékenységek elvégzésére 1998-ban alakult meg a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhasznú Nonprofit Kft. (a továbbiakban: RHK Kft.), melynek alapfeladatai az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény (a továbbiakban: Atomtörvény) szerint a következők:

- a radioaktív hulladék végleges elhelyezése;
- a kiégett üzemanyag átmeneti tárolása;
- a nukleárisüzemanyag-ciklus lezárása;
- a nukleáris létesítmény leszerelése, valamint
- javaslatétel a radioaktív hulladék és a kiégett üzemanyag kezelésére vonatkozó nemzeti politikára és nemzeti programra.

Az RHK Kft. Püspökszilágyon üzemelteti a Radioaktív Hulladék Feldolgozó és Tároló létesítményt (a továbbiakban: RHFT), amely jelenleg hazai intézményi eredetű radioaktív hulladékot fogad, ezen hulladékok kezelését, átmeneti tárolását és végleges elhelyezését is biztosítja. 1983-1989 és 1992-1996 között – átmeneti megoldásként – a Paksi Atomerőmű kis aktivitású szilárd radioaktív hulladékai is Püspökszilágyra kerültek. Az RHK Kft. 2002-ben egy biztonságnövelő programot indított az RHFT-ben, amelynek célja a biztonság fenntartásához és fokozásához szükséges műszaki-technológiai feltételek kialakítása, a korábban elhelyezett hulladékok átválogatása, újracsomagolása, és ezzel párhuzamosan tárolóhelyek felszabadítása, hogy további intézményi eredetű radioaktív hulladékok elhelyezésére legyen lehetőség.

Az RHFT biztonságnövelő programjának megkezdéséhez a visszatermelt hulladékok számára biztosítani kell a szükséges tárolási kapacitást. Az RHK Kft. ezt úgy kívánja megvalósítani, hogy a Nemzeti Radioaktív hulladék-tároló (a továbbiakban: NRHT) hulladékvételi követelményeit kielégítő 200 l-es hordóba tömörített szilárd hulladékokat az RHFT-ből átszállítaná az NRHT-ba végleges elhelyezésre.

Ehhez a tevékenységhez szükséges az Országos Atomenergia Hivatal (a továbbiakban: OAH) engedélye, ezért az RHK Kft. az NRHT üzemeltetést megalapozó biztonsági jelentését, valamint a kapcsolódó dokumentációkat aktualizálta annak igazolására, hogy az RHFT-ből átszállított hulladékcsomagok kezelése az NRHT technológiai épületében, valamint végleges elhelyezésük az I-K2 tárolókamrában biztonságosan megvalósítható.

A jelen közérthető összefoglalóban az atomerőműben keletkező kis és közepes aktivitású radioaktív hulladékok végleges elhelyezésének kérdéskörét, továbbá a hulladékvételt

követelményeit kielégítő radioaktív hulladékok RHFT-ből történő átszállítását és az NRHT-ban történő végleges lehelyezését ismertetjük.

1.2. A Nemzeti Radioaktív Hulladék-tároló

1993 februárjában az Országos Atomenergia Bizottság (a továbbiakban: OAB) javaslatára telephely kiválasztási program indult Nemzeti Célprojekt megnevezéssel, az atomerőművi kis és közepes aktivitású radioaktív hulladékok végleges elhelyezésének megoldására. A több szempontot (földtani megfelelés, műszaki kialakíthatóság, megközelíthetőség, társadalmi elfogadottság) figyelembe vevő szűrés eredményeként 1997 elején Bábaapáti határában kezdődött meg a részletes telephelykutatás.

A felszíni kutatás az addig képződött hatalmas mennyiségű információ összegzésével és átfogó értelmezésével 2003-ban zárult. Ez alapján a Magyar Geológiai Szolgálat Dél-dunántúli Területi Hivatala elfogadta a koordinátákkal lehatárolt telephely földtani alkalmasságát.

2005-ben Bábaapáti képviselőtestülete kezdeményezésére véleménynyilvánító népszavazást tartottak a községben. Magas (75%-os) részvétellel a szavazók közel 90,7%-a egyetértett azzal, hogy Bábaapátiban kis és közepes aktivitású hulladék-tároló épüljön. A népszavazás eredményeként és a telephelykutatási munkálatok alapján a Kormány kezdeményezésére a magyar Országgyűlés 2005. november 23-án az Atomtörvény 7. §-ának (2) bekezdése alapján megadta az előzetes, elvi hozzájárulást a radioaktív hulladék-tároló létesítését előkészítő tevékenységhez a település közigazgatási területén.

A felszíni kutatási fázist a felszín alatti, majd a kiegészítő földtani kutatás követte. Ezek feladata az volt, hogy a tárolónak helyet adó térrészek minél pontosabban megismerhetők legyenek, valamint a tervezett vágatok nyomvonala pontosabbá váljék. Ezen kutatások pozitív eredményeit követően indult el a létesítési engedélyezési folyamat 2006-2007-ben.

A jogszabály által a radioaktív hulladékok végleges elhelyezésének megoldásáért felelős szervként kijelölt RHK Kft. az NRHT több ütemben történő létesítése mellett döntött. A felszíni létesítményrész üzembe vétele 2008-ban megtörtént, így lehetővé vált a technológiai tárolóban a tömörített hulladékot tartalmazó hordók fogadása, a végleges elhelyezésre történő előkészítés érdekében. A következő ütemben, 2012 decemberében az I-K1 tárolókamra és a hulladékok leszállítását biztosító technológiai rendszerek üzembe vétele történt meg, majd megkezdődött a hulladékok vasbeton konténerben történő végleges elhelyezése is. A beszállított hulladékokból 2020 végére 4833 db hordó (537 vasbeton konténer) került végleges elhelyezésre, teljesen feltöltve az I-K1 kamrát, továbbá 1701 hordó technológiai tárolása az NRHT felszíni technológiai épületében történik.

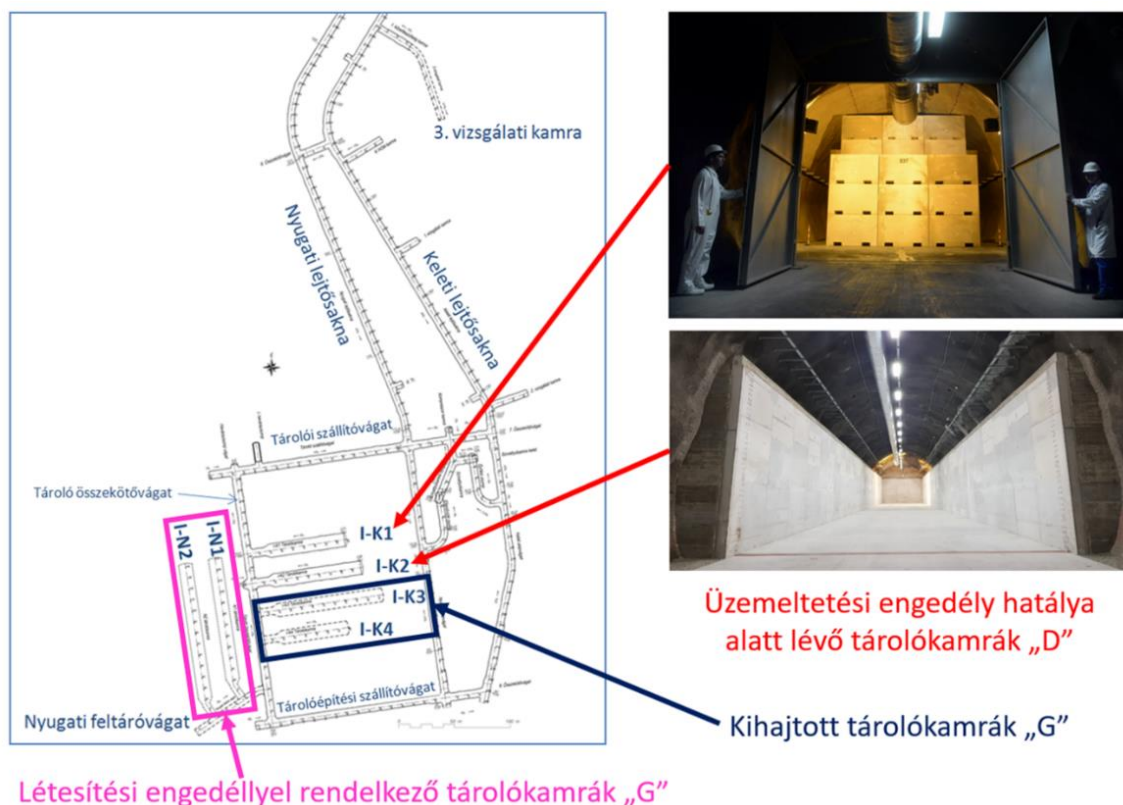
Az első tárolókamra üzembe vételével párhuzamosan elindult az NRHT továbbépítésének megalapozása. Ez egy olyan új tárolási koncepció és elhelyezési rendszer kidolgozását jelentette, amely lehetővé teszi minél több tárolótér kialakítását, a tárolókamrák hatékonyabb helykihasználását, a biztonsági színvonal szinten tartása mellett.

A radioaktív hulladék-elhelyezés költséghatékonyságát célzó optimalizálási folyamat rávilágított az úgynevezett kompakt hulladékcsomagok vasbeton medencében történő elhelyezésének egyértelmű előnyeire a korábbi vasbeton konténeres elhelyezéssel szemben. Az új, kompakt hulladékcsomag koncepciója szerint 4 db 200 l-es fémhordó kerül egy vékonyfalú, merevített fémkonténerbe, a hordók és a fémkonténer fala közötti teret pedig folyékony radioaktív hulladékból előállított cementpéppel töltik ki.

A kompakt hulladékcsomagokat a Paksi Atomerőműben állítják elő cementezési technológia alkalmazásával, majd az RHK Kft. már ezeket a kész csomagokat veszi át és szállítja az NRHT-ba végleges elhelyezésre.

Az új tárolási koncepció és elhelyezési rendszer bevezetésének engedélyezése két fázisban történt. Első lépésként a Tolna Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve 2013. március 8-án kiadott határozatával módosította a létesítési engedélyt és jóváhagyta, hogy az I-K3 és I-K4 tárolókamra a korábban megépült kamrákénál kissé nagyobb keresztmetszettel („G” szelvény) valósuljon meg. Az új kamraszelvény az optimalizált hulladék-elhelyezési rendszerhez igazodik. Az engedélyezés második fázisához 2014 májusában elkészült a hulladék-elhelyezési rendszer módosítását megalapozó biztonsági jelentés, amely igazolta az új koncepció megfelelőségét és radiológiai biztonságát. Az engedélyező hatóság 2014. június 25-én adta ki határozatát, amellyel engedélyezte az új koncepció szerint módosított elrendezésű I-N1 és I-N2 tárolókamra létesítését, valamint a hulladék-elhelyezési technológiában tervezett változtatásokat az I-K2 tárolókamrától kezdődően.

Az I-K3 és I-K4 kamrák kihajtása 2014 júniusában kezdődött meg, és a térkiképzési munkák 2015. július 17-én értek véget. 2016-ban megkezdődött az I-K2 tárolókamrában a vasbeton medence kiépítése, 2017 elejétől pedig a technológiai rendszerek bővítése az újabb tárolókamra üzembe vételéhez. Ezzel párhuzamosan, 2015 szeptemberében az RHK Kft. elindította az I-K2 tárolókamra üzembe vételének engedélyezéséhez szükséges dokumentációk összeállítását.

Az NRHT I. kamramező vágatrendszere

1.3. Az NRHT felépítése

A kb. 2,5 ha nagyságú felszíni telephely völgytalpon helyezkedik el, a területe feltöltésre került. A rendezett területen helyezkedik el a központi irodaépület, a technológiai épület, valamint az üzemeltetést kiszolgáló egyéb létesítmények, mint az üzemanyagkút, olajtartályok, ellenőrző és tisztító műtárgyak.

A kerítéssel körbevett terület a sugárvédelmi követelmények figyelembevételével két fő részre lett osztva: felügyelt és ellenőrzött területre. A felügyelt terület a kiszolgáló-irányító egység területe, míg az ellenőrzött területen a felszín alatti tárolóterbe kerülő hulladék beszállítása, technológiai tárolása, kezelése és a leszállítás történik. Az ellenőrzött és a felügyelt területet kerítés választja el egymástól.

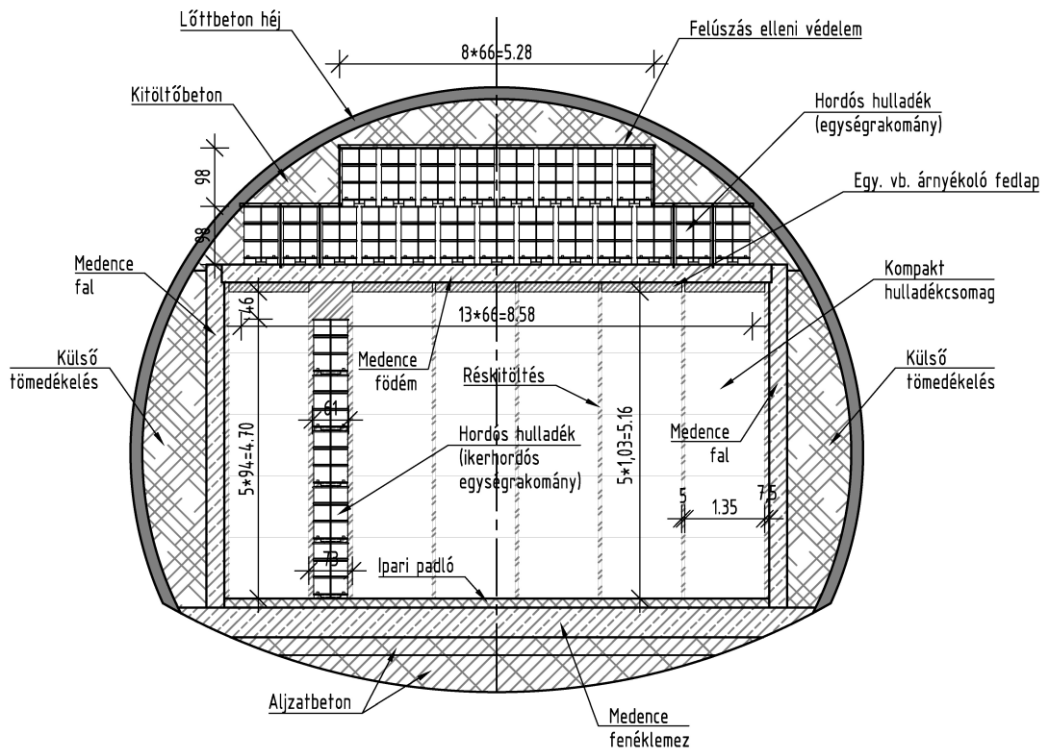
A felszín alatti térség ellenőrzött és építési területekből áll. A hulladékszállítás a Nyugati-lejtőszaknán történik, míg a Keleti-lejtőszakna a további építést hivatott szolgálni. A felszín alatti és felszíni létesítményeket két kijárat köti össze, amelyek közül a Nyugati portál a felszín alatti térség ellenőrzött területének belépési pontja. Ebben a kétszintes épületben vannak elhelyezve a főszellőztető berendezések.

Az I-K1 tárolókamra fogadta a 9 db 200 l-es fémhordót tartalmazó vasbeton konténeres hulladékcsomagokat. Az I-K2 tárolókamrában vasbeton medence került kialakításra, amelyben a kompakt hulladékcsomagokat és a tömörített hulladékot tartalmazó hordókat helyezik el. A medence tetejére két rétegben alacsonyabb aktivitás-koncentrációval rendelkező, tömörített hulladékot tartalmazó 200 l-es fémhordók kerülnek.

Az I-K1 kamrában elhelyezett betonkonténerek elrendezése

KERESZTMETSZET M=1:100

A hulladékcsomagok tervezett elrendezése az I–K2 kamrában

1.4. Biztonság, hatósági felügyelet

Az atomenergia alkalmazása során a biztonságnak minden más szemponttal szemben elsőbbsége van. Általános biztonsági célkitűzés, hogy az ember és a környezet védelme biztosított legyen az ionizáló sugárzás káros hatásaival szemben. Sugárvédelmi célkitűzés, hogy az érintett munkavállalók és a lakosság sugárterhelése mindenkor az előírt határértékek alatti, az észszerűen elérhető legalacsonyabb szintű legyen. Ezt biztosítani kell a tervezési alaphoz tartozó üzemzavarok és – amilyen mértékben lehetséges – a tervezésen túli üzemzavarok és a balesetek következtében fellépő sugárterhelések esetén is.

Az Atomtörvény rögzíti, hogy az atomenergia alkalmazása kizárólag a jogszabályokban meghatározott módon és hatósági felügyelet mellett történhet.

A radioaktív hulladék-tárolókra vonatkozó biztonsági követelményeket és hatósági eljárásokat a 155/2014. (VI. 30.) Korm. rendelet és mellékletei (a továbbiakban: Korm. rendelet) szabályozzák. Az NRHT hatósági felügyeletét a OAH látja el.

2. Az NRHT engedélyezést követően tervezett működése

A hulladékcsomagok átvétele a Paksi Atomerőmű és az RHFT területén történik. Az RHK Kft. a hulladékok átvétele során különböző adminisztratív ellenőrzéseket és méréseket hajt végre. Az átvétel során ellenőrzésre kerül a maximális felületi dózisteljesítmény, az alfa-, béta-

és gamma felületi szennyezettség dörzsminta-vétellel, továbbá a hulladékos hordó festésének, deformáltságának, korróziós nyomoknak az ellenőrzése is. Az RHK Kft. közúton oldja meg a hulladékok átszállítását a Paksi Atomerőműből és az RHFT-ből is az NRHT-ba, a radioaktív anyagok szállítási követelményeinek megfelelően kialakított járművekkel. A hulladékcsomagok átszállítása a Paksi Atomerőmű → 6-os út → Dunaszentgyörgy → M6 autópálya → Bátaszéki lehajtó → NRHT útvonalon történik, illetve az RHFT-ből : RHFT → 21114-es út → Váchartyán → 2105 és 2104-es út → Vác, M2 autótűt → Budapest, M0 autótűt → Érd, M6 autópálya → Bátaszék, 5603-as út → Rozsdásserpenyő, 56103-as út → NRHT . Amennyiben ezen útvonalakon valamilyen külső ok miatt a hulladékszállítás ellehetetlenül, úgy alternatív szállítási útvonalak is rendelkezésre állnak.

A szállítmány fogadása a technológiai épületben történik, ahol sor kerül a hulladékcsomagok kirakodására és technológiai tárolására a végleges tárolóterbe történő leszállítást megelőzően.

A hulladék átvételi követelményeknek való megfelelés ellenőrzése érdekében a beszállított hulladékos hordók néhány százalékát roncsolásmentes (gamma szkennelő) vizsgálatnak vetik alá, mellyel a hordózott hulladékok izotóptartalmát és aktivitás-koncentrációját lehet ellenőrizni.

Az I-K1 kamra hulladékcsomagokkal való feltöltése 2017 májusában befejeződött, a kamra megtelt, újabb hulladékcsomagok végleges elhelyezése az I-K2 tárolókamrában folytatódik. A tervek szerint a technológiai épület tárolóterületéről a hulladékcsomagok felszín alatti tárolóba történő leszállítása a jelenleg is használatos leszállító járművel történik, annak szükség szerinti átalakítását követően. A szállítójármű a hulladékcsomagokat leszállítja a tárolókamra nyaktag részéhez, majd egy rakodójármű leemeli azokat, és a vasbeton medencén belül a megfelelő, végleges elhelyezési pozícióba helyezi.

A vasbeton medencében elhelyezett hulladékcsomagok közötti rések kitöltéséhez először keresztirányú elhatároló falat építenek a medencébe, majd a hulladékcsomagok között cementhabarccsal kitöltik a medencefal tetejéig. A réskitöltés megszilárdulását követően a medence tetejének kialakítása következik, gondoskodva a munkahézagok vízszigeteléséről. Ezután kezdődhet meg a medencefödémén az alacsonyabb aktivitás-koncentrációval rendelkező, hordózott hulladékok elhelyezése.

Az NRHT üzemeltetése során az ellenőrzött területen keletkező valamennyi hulladékot mindaddig radioaktív hulladéknak tekintik, amíg a sugárvédelmi minősítés alapján ez ki nem zárható. Amennyiben a keletkezett hulladék radioaktív izotóppal való szennyezettsége meghaladja a korábban meghatározott kiszállítási szintet, úgy az adott hulladékot radioaktív hulladékként kell a továbbiakban kezelni. A nem kiszállítható hulladékok a telephelyre beszállított hulladékokhoz hasonlóan kerülnek technológiai tárolásra, és – a szükséges kezelés után – végleges elhelyezésre.

Az RHK Kft. az NRHT telephelyén és környezetében széleskörű sugárvédelmi ellenőrzést hajt végre, amelynek célja az információszerzés a telephely sugárzási viszonyairól, a személyzet sugárterheléséről, és a környezeti közegek mesterséges eredetű radioaktív anyag tartalmáról. A létesítmény kialakítása, valamint a sugárvédelmi ellenőrzés alapján meghozott intézkedések révén a tároló biztonságosan üzemeltethető, ezáltal az üzemeltető személyzet és a környező lakosság sugárterhelése a megengedett korlátok között, az észszerűen elérhető legalacsonyabb szinten marad, és a környezeti hatások minimalizálhatók.

3. Az NRHT üzemeltetési engedélykérelme

Az NRHT létesítése több ütemben valósul meg, és ehhez a szakaszolt létesítéshez igazodik az egyes elkészült létesítményrészek üzembe helyezése és üzemeltetési engedélyezése.

Az OAH 2017. szeptember 5-én kelt, RHKN-0014 sz. határozatával az I-K2 kamrába a hulladékcsomagok végleges elhelyezéséhez hozzájárult. Meghatározta az I-K2 tárolókamrában véglegesen elhelyezhető maximális aktivitást, az elhelyezhető hulladékcsomagok maximális számát és aktivitáskoncentráció-tartalmát (külön-külön a fémhordókra és a kompakt hulladékcsomagokra), és az üzemeltetést szabályozó dokumentumok aktualizálását írta elő. Az I-K2 kamrába radioaktív hulladékot elhelyezni csak a kibővített technológiai rendszerek sikeres üzembe helyezését, valamint a sikeres komplex inaktív próbát követően lehet. A komplex inaktív próba 2021. októberében megtörtént. Az üzemeltetési engedély határideje 2061. december 31.

Az RHK Kft. a jelen üzemeltetési engedélyezési eljárás alapját képező, üzemeltetést megalapozó biztonsági jelentését az alábbi előírások alapján készítette el:

- a radioaktív hulladékok átmeneti tárolását vagy végleges elhelyezését biztosító tároló létesítmények biztonsági követelményeiről és az ezzel összefüggő hatósági tevékenységről szóló 155/2014 (VI. 30.) Kormányrendelet,
- az OAH által T0.5. sz. „Útmutató a radioaktív hulladék-tárolók Üzemeltetés Megalapozó Biztonsági Jelentésének tartalmi és formai követelményeihez”.

Az RHK Kft. az engedélykérelemhez a biztonsági jelentésen (RHK-K-005/20) túl az alábbi dokumentumokat nyújtotta be az engedélyező hatóság részére:

- NRHT Üzemeltetési Feltételek és Korlátok
- NRHT öregedéskezelése
- NRHT biztonság szempontjából fontos rendszereinek karbantartása és felügyelete
- NRHT Üzemzavar Elhárítási Utasítás
- NRHT Balesetelhárítási Intézkedési Terve
- A Nemzeti Radioaktív hulladék-tároló Munkahelyi Sugárvédelmi Szabályzata
- Nemzeti Radioaktív hulladék-tároló Monitoring program 2020
- NRHT kibocsátás ellenőrzési szabályzat
- NRHT környezet ellenőrzési szabályzat

4. A biztonság igazolása

A biztonsági jelentés (RHK-K-005/20) megalapozásához az alábbi elemzések elvégzésére volt szükség:

- külső és belső veszélyeztető tényezők értékelése, külső veszélyeztető tényezők kombinációja, eseményláncok értékelése;
- a tároló üzemelési időszakára vonatkozóan:
 - o az üzemeltető személyzet sugárterhelése normálüzemi körülmények között;
 - o radioaktív kibocsátások lakosságra vonatkozó következményei normálüzemi körülmények között;
 - o nem radiológiai kockázatok elemzése az NRHT üzemvitele kapcsán;
 - o párhuzamosan folyó üzemeltetés és kivitelezés egymásra hatásának vizsgálata;

- az üzemzavarok (tervezési alapba tartozó üzemzavarok, illetve tervezési alapon túli üzemzavarok, balesetek) radiológiai következményeinek vizsgálata;
- a nukleáris kritikusság kialakulásának kizárása;
- a lakosság sugárterhelésének, a tároló lezárását követő időszakra vonatkozó meghatározása a normál fejlődéstörténeti forgatókönyvre, illetve az alternatív forgatókönyvekre alapozva történt. A normál forgatókönyv az elhelyezési rendszer, a bioszféra és az általánosan figyelembe vett folyamatok hosszú távon várható, legvalószínűbb időbeli változását, fejlődéstörténetét írja le. Az alternatív forgatókönyvek a normál forgatókönyvtől eltérő és kisebb bekövetkezési valószínűségű lehetséges fejlődéstörténetet írnak le, elemzik.

Az elvégzett elemzések és számítások eredményei az alábbiakban foglalhatók össze:

- Az elemzések nem mutattak ki olyan, az NRHT-t veszélyeztető külső vagy belső eredetű eseményt, amely a sugárvédelmi határérték túllépését okozhatja a lakosság vagy az üzemeltető személyzet számára.
- A létesítmény üzemeltetése – beleértve a kamra szakaszos felhagyását – nem okoz olyan mértékű folyékony vagy léghő kibocsátást, amelynek hatása megközelítené az NRHT-ra meghatározott dózismegszorítás értékét.
- A kockázatelemzések nem azonosítottak „magas vagy elfogadhatatlan szintű kockázati” következményt. Az elemzés során megfogalmazott biztonságnövelő intézkedéseket az RHK Kft. végrehajtotta. A biztonságnövelő intézkedések megvalósulásával minden azonosított kockázat „alacsony vagy elfogadható szintű kockázat” mértékűre csökkent.
- Sem normálüzemi körülmények között, sem az üzemzavari helyzetekben nem várható a munkavállalókra vonatkozó dóziskorlát túllépése.
- A biztonsági értékelés részeként természetesen a lehetséges üzemzavarok, balesetek következményeit is értékelték. Az elemzések azt mutatják, hogy a fenti esetekben, a környékben élők esetében sem lépné át a dózisterhelés az igen szigorú határokat.
- Az elvégzett elemzések eredményei alapján kijelenthető, hogy a kamrák hulladéktartalma minden esetben szubkritikus marad, az NRHT-ban nem áll fenn a nukleáris láncreakció kialakulásának (azaz a kritikussá válásnak a) veszélye.
- A tároló lezárását követő időszakra elvégzett elemzések igazolják, hogy az I-K1 és I-K2 kamrákban elhelyezésre kerülő radioaktív hulladékokból származó, a referencia csoport tagjait (a tároló környezetében életvitelszerűen tartózkodókat) érő effektív dózis mind a normál, mind az alternatív forgatókönyvek vonatkozásában legalább egy nagyságrenddel a dózismegszorítás alatt marad. Ez az elhelyezési rendszer céljának megfelelő alkalmasságát igazolja.

5. Összegzés

Az üzemeltetést megalapozó biztonsági jelentés és az értékeléseket részletező háttérdocumentumok megfelelően alátámasztják azt, hogy az NRHT üzemelése során mind normál üzemállapotban, mind az esetleges üzemzavarok során a vonatkozó sugárvédelmi határértékek teljesülnek az RHFT-ből érkező radioaktív hulladékok tárolásával is.

Az elvégzett értékelések eredményei igazolták, hogy az NRHT végleges lezárását követően a műszaki gátrendszer és a tároló földtani környezete hatékonyan, megfelelő időtávlatban képes elzárni a hulladékban található radioaktív izotópokat az élő környezettől, garantálva a jogszabályban előírt biztonsági cél teljesülését. Ez által biztosítja a jelenlegi és a jövőbeni nemzedékek, valamint a környezet hosszú távú védelmét.